

JUSTITSMINISTERIET

Lovafdelingen

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 6. februar 2009
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsnr.: 2009-792-0780
Dok.: RAJ40855

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 309 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 8. januar 2009.

Brian Mikkelsen

/

Lars Hjortnæs

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 309 fra Folketingets Retsudvalg (Alm. del):

”Mener ministeren, at det nuværende lovgivning i forhold til opklaring af komplicerede juridiske sager er tilstrækkelig i forhold til sager, der er ført til doms, men hvor ikke alle elementer af sagen i forbindelse med domsfældelsen var blevet opklaret eller finder ministeren, at der i konkrete tilfælde kan være problemer i forhold til at få en sag fuldstændig opklaret, og hvilke initiativer agter ministeren i givet fald at tage for at imødegå problemerne, jf. i øvrigt artiklen "Dom stopper jagt på penge" i Berlingske tidende den 7. januar 2009.”

Svar:

Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet en udtalelse fra Rigsadvokaten, der har oplyst følgende:

”Det fremgår af den artikel, der er henvist til i spørgsmålet, at det efter den gældende lovgivning skulle være nærmest umuligt for politiet at spore udbyttet fra komplicerede sager om økonomisk kriminalitet, når der er faldet dom i sagen. Der henvises i artiklen til en konkret sag om selskabstømning, der har været behandlet af Statsadvokaten for Særlig Økonomisk Kriminalitet.

Jeg har derfor til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet en udtalelse fra statsadvokaten, der bl.a. har oplyst følgende:

”Jeg har [...] forstået spørgsmålet således, at der anmodes om en redegørelse for politiets muligheder for at spore udbytte fra kriminalite.[...]

Ved sporing af udbytte fra kriminalitet menes udøvelse af politiets beføjelser til at fastlægge økonomisk vinding, der er opnået i forbindelse med kriminelle aktiviteter, med henblik på beslaglæggelse og konfiskation. Undersøgelser og forfølgning af pengesporet betegnes også som finansiell efterforskning.

Den finansielle efterforskning adskiller sig således fra den traditionelle efterforskning, der typisk har til formål at klarlægge, om betingelserne for at pålægge strafansvar er til stede.

Den finansielle efterforskning foretages sideløbende med den traditionelle efterforskning og er en del af efterforskningen fra begyndelsen.

Et væsentligt led i den finansielle efterforskning er at få fastlagt, hvad den mistænkte/sigtede ejer og råder over. Der sker således en efterforskning af ejerforholdene til identificerbare aktiver, ligesom

det undersøges, om mistænkte/sigtede har ”skjulte” aktiver i Danmark og/eller udlandet, der skal beslaglægges og konfiskeres.

I den forbindelse kan især bankoplysninger være af betydning. Sådanne oplysninger indhentes i medfør af retsplejelovens regler om edition.

Andre centrale tvangsindgreb i forbindelse med den finansielle efterforskning er indgreb i meddelelshemmeligheden, ransagning samt beslaglæggelse.”

Som det fremgår, er udgangspunktet således, at politiet sideløbende med efterforskningen af straffesagen i øvrigt skal søge at få afdækket, hvilke aktiver en sigtet råder over, idet sådanne aktiver eventuelt vil kunne konfiskeres som udbytte eller i øvrigt inddrages til dækning af krav på bøder, sagsomkostninger eller erstatning under straffesagen. Som led i denne efterforskning kan politiet foretage en række tvangsindgreb, herunder bl.a. ransagning, edition og beslaglæggelse.

Reglerne om tvangsindgreb under efterforskningen, herunder bl.a. om ransagning, edition og beslaglæggelse, gælder som udgangspunkt ikke, når efterforskningen er afsluttet, og der er afsagt dom i sagen.

I denne situation gælder de almindelige regler om inddrivelse af gæld til det offentlige. Det følger således af retsplejelovens § 997, at bøder, sagsomkostninger, konfiskationsbeløb og erstatning, der er pålagt ved en straffedom, inddrives efter reglerne i den borgerlige retspleje om inddrivelse af skyldige fordringer.

Herudover gælder dog bestemmelsen i retsplejelovens § 1002. Efter denne bestemmelse kan aktiver, som politiet efter straffedommen bliver opmærksom på, at den domfældte er i besiddelse af, og som ikke allerede er beslaglagt og konfiskeret, f.eks. et større kontantbeløb, beslaglægges til dækning af det offentliges krav på sagsomkostninger, konfiskation og bødekraft eller forurettedes krav på erstatning i sagen.

Bestemmelsen i retsplejelovens § 1002 giver alene mulighed for at beslaglægge allerede identificerede aktiver. Der er således ikke efter denne bestemmelse mulighed for at foretage efterforsknings-skridt, herunder edition og ransagning, med henblik på at undersøge, om den domfældte skulle have aktiver, som politiet ikke hidtil har været bekendt med.

Det kan tilføjes, at Statsadvokaten for Særlig Økonomisk Kriminalitet på baggrund af flerårsaftalen for politi og anklagemyndighed for 2007-2010 har oprettet en tværfaglig enhed, som står for sporing, beslaglæggelse og konfiskation af udbytte fra kriminalitet.

Statsadvokaten har oplyst, at sporingsgruppens foreløbige arbejde har vist, at der vil kunne opstå situationer, hvor politiet f.eks. gennem efterforskning i andre verserende sager eller fra hvidvaskunderretninger bliver gjort bekendt med oplysninger om, at den domfældte muligvis har skjulte aktiver i Danmark eller udlandet. I sådanne tilfælde har politiet som nævnt ovenfor ikke efter de gældende regler mulighed for at foretage efterforskningsskridt i form af straffeprocessuelle tvangsindgreb, herunder edition og ransagning, i den afsluttede straffesag med henblik på at opspore disse mulige skjulte aktiver, men må anvende de regler, der gælder for inddrivelse af bøder, sagsomkostninger og konfiskationskrav, jf. ovenfor.

Statsadvokaten har på den baggrund over for rigsadvokaturen rejst spørgsmål om en eventuel ændring af retsplejelovens § 1002, således at eksempelvis reglerne om edition og ransagning også kan finde anvendelse, efter at dom er afsagt. Rigsadvokaturen har anmodet statsadvokaten om en nærmere redegørelse for problemstillingen, herunder for de problemer, som sporingsgruppen konkret er stødt på i sit hidtidige arbejde.

Når denne redegørelse foreligger, vil rigsadvokaturen overveje, om der er grundlag for over for Justitsministeriet at rejse spørgsmålet om ændring af de nugældende regler.”

På baggrund af Rigsadvokatens udtalelse vil jeg i første omgang afvente rigsadvokatens overvejelser, inden jeg tager nærmere stilling til, om der eventuelt er behov for lovændringer på dette område.